

**Fundacja
na rzecz
Nauki Polskiej**
The Foundation
for Polish Science

Raport Roczny
Annual Report
2000

W niniejszej publikacji prezentujemy działalność Fundacji w roku 2000. Pierwsza część zawiera informacje o realizowanych w ciągu roku programach subwencjonowania nauki oraz listy laureatów i beneficjentów; w drugiej części zamieszczone zostało sprawozdanie finansowe wraz z opinią audytorów z KPMG Polska Audyt Sp. z o.o., którzy to sprawozdanie badali.

Pełne sprawozdanie Zarządu z działalności Fundacji w 2000 r. zostało złożone Ministrowi Nauki, przewodniczącemu KBN, prof. Andrzejowi Wiszniewskiemu i przyjęte przez niego bez zastrzeżeń.

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej, istniejąca od 1991 r., jest niezależną i samodzielną finansowo instytucją typu non-profit, której misją jest wspieranie nauki. Podstawę działania Fundacji stanowi Ustawa o fundacjach oraz własny statut.

Statutowe cele Fundacji obejmują:

- * wspieranie uznanych przez środowisko naukowców i zespołów badawczych pracujących w tych obszarach nauki, które posiadają znaczenie dla rozwoju cywilizacyjnego, kulturowego i gospodarczego Polski oraz jej międzynarodowego prestiżu,
- * wspieranie transferu polskich osiągnięć naukowych do praktyki gospodarczej,
- * wspieranie inicjatyw inwestycyjnych służących nauce w Polsce.

Przyznawanie subwencji na wszystkie te cele odbywa się w drodze konkursów, zgodnie z ustanawianymi corocznie programami działania. Od decyzji rozstrzygających konkursy nie przysługuje odwołanie.

Fundacja w latach 1993-2000 wspierała ponadto działania wspomagające zbliżanie polskiego sektora nauki do systemów Unii Europejskiej poprzez koordynowanie programów Phare SCI-TECH oraz projektów CRIT i FEMIRC, finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Zajmowało się tym wyspecjalizowane Biuro Współpracy Europejskiej FNP.

This Annual Report presents the activities of the Foundation for Polish Science in 2000.

Part One of the Report contains details concerning programmes carried out by the Foundation for Polish Science during 2000 and grants extended to various recipients from the science sector in Poland, as well as lists of prize-winners and beneficiaries; Part Two contains the financial statements for 2000 prepared by the Foundation and audited by KPMG Polska Audyt Sp.z o.o. along with the auditor's opinion.

The Foundation for Polish Science was registered in 1991. It is an independent, self-sufficient, non-profit making organisation, operating on the basis of the Law on Foundations, and its own statute.

The statutory aims of the Foundation include:

- aiding recognised scientists and scholars working individually or in teams, whose research is connect-

ed with areas of significant importance for the technological and cultural development of Poland, its economic growth and international prestige;

- easing the transfer of innovative technologies developed by Polish scientists and researchers to industry and business; and
- supporting investment undertakings facilitating the development of science in Poland.

FNP grants are awarded on a competitive basis, in keeping with the principles of the annual action programmes. All decisions in this respect are final, and there is no right of appeal.

In addition, during the years 1993-2000 the Foundation supported initiatives aimed at facilitating the accommodation of the science and technology sector in Poland to EU systems by co-ordinating the Phare SCI-TECH programme and the CRIT and FEMIRC projects, all financed from EU funds. This task was carried out by the FNP Office for European Co-operation.

WŁADZE FUNDACJI NA RZECZ NAUKI POLSKIEJ **FNP AUTHORITIES**

RADA FUNDACJI **THE COUNCIL OF THE FOUNDATION**

(kadencja od 1.09. 1997 do 31.08. 2000

term of office from 1 September 1997 to 31 August 2000)

Przewodniczący Rady/*Council Chairman*

Prof. Janusz Sławiński

Wiceprzewodniczący Rady/*Deputy Chairman*

Prof. Wiesław Barej (członek KBN)

Członkowie Rady/*Council Members*

Prof. Jan Koch (członek KBN)

Prof. Janusz Nauman

Prof. Henryk Samsonowicz

Prof. Andrzej K. Tarkowski (członek KBN)

Prof. Władysław Welfe (członek KBN)

(kadencja od 1.09. 2000 do 31.08. 2003

term of office from 1 September 2000 to 31 August 2003)

Przewodniczący Rady/*Council Chairman*

Prof. Janusz Sławiński

Wiceprzewodniczący Rady/*Deputy Chairman*

Prof. Andrzej K. Tarkowski (członek KBN)

Członkowie Rady/*Council Members*

Prof. Jan Gawęcki (członek KBN)

Prof. Janina Józwiak (viceprzewodnicząca KBN)

Prof. Kazimierz Stępień (członek KBN)

Prof. Andrzej Szczeklik

Prof. Jerzy Wróbel (członek KBN)

ZARZĄD FUNDACJI **THE EXECUTIVE BOARD**

Prezes Zarządu/*President of the Board, Executive Director*

Prof. Maciej Władysław Grabski

Wiceprezes Zarządu/*Deputy President*

Prof. Marian Grynberg

Wiceprezes Zarządu i Skarbnik Fundacji/*Deputy*

President and Treasurer

Grzegorz Krawczyk

- Rada Fundacji (kadencja 2000 – 2003)
(od lewej - góra): Profesorowie K. Stępień,
J. Wróbel, J. Gawęcki, A. K. Tarkowski,
(od lewej - niżej) J. Sławiński, J. Józwiak, A. Szczeklik.
- Members of the Foundation's Council (2000 - 2003)
(from left - top row): Professors K. Stępień,
J. Wróbel, J. Gawęcki, A. K. Tarkowski
(from left - bottom row) Professors J. Sławiński,
J. Józwiak, A. Szczeklik.

LIST PRZEWODNICZĄCEGO RADY I PREZESA ZARZĄDU FNP

Szanowni Państwo,

Wydarzeniem, które odcisnęło piętno na działaniach Fundacji w 2000 r. i przysłoniło swoim znaczeniem wszystkie dokonania tego roku, był nasz trwający od 1998 r. spór z Izbą Skarbową o interpretację nieprecyzyjnych zapisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, który w dniu 26 stycznia 2001 r. został rozstrzygnięty wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego na naszą niekorzyść, w wyniku czego Fundacja musiała uiścić należności podatkowe w ogromnej kwocie 81,4 mln złotych.

Rada i Zarząd Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w liście skierowanym do społeczności naukowej w lutym 2001 r. wyraziły swą głęboką wdzięczność wszystkim gremiom naukowym oraz indywidualnym uczonym, a również tym osobom i mediom, które w związku z toczącym się sporem apelowały do wysokich instancji rządowych o skuteczne działanie na rzecz naszego stanowiska, a w istocie na rzecz żywotnych interesów nauki w Polsce. Ten powszechny głos poparcia odebraliśmy jako niezwykle krzepiący wyraz zaufania do naszej instytucji i świadectwo, że realizowana przez Fundację misja zyskała aprobatę środowisk naukowych. Stanowi to dla nas źródło wielkiej satysfakcji. Niestety, apele te, podobnie tak jak i nasze własne wysiłki, nie spotkały się ze zrozumieniem i nie zdołały odwrócić niepomysłnego biegu spraw.

A LETTER FROM THE COUNCIL CHAIRMAN AND THE PRESIDENT OF FNP BOARD

The most important event for the Foundation of Polish Science in 2000, that overshadowed all our achievements, was the dispute with the fiscal authorities concerning the interpretation of certain provisions of the Corporate Income Law. When finally decided, the decision went against the Foundation. Following the unfavourable ruling of the Supreme Administrative Court announced on 26th January 2001, FNP had to pay 81.4 million PLN due as tax and penalty interest. In a special letter to the Polish scientific community in February 2001, the FNP Council and Board expressed their gratitude to all the institutions and organizations and their associates as well as to representatives of the public and the media, who had appealed to the Polish authorities in favour of the Foundation, and, with a broader perspective, for the vital interests of Polish science. The wide support we received is

comforting proof that the Foundation is trusted and its mission recognised by the scientific community in Poland, which gives us the greatest satisfaction. Unfortunately, these appeals and our efforts alike proved to be in vain, as the authorities showed no appreciation of them.

As the ruling of the Court cannot be regarded by us as fair and satisfactory, we will resort to any procedures still available for this decision to be overturned. Due to the court sentence our assets, which had not been easy to accumulate, were diminished by nearly 30 per cent. Even more importantly, the Foundation is no longer allowed to invest in Treasury bonds, which until 1999 were the main source of its revenue. This situation is both absurd and hard to bear.

The resultant limitation of the Foundation's resources is bound to have an adverse effect on the realization of its statutory tasks in the years to

Przekonani o niewłaściwości takiej interpretacji prawa, nie możemy pogodzić się z decyzją sądu i czynić będziemy nadal wszelkie możliwe starania o jej rewizję. Aktualna sytuacja jest jednak taka, że wskutek wyroku NSA nie tylko wartość naszych wypracowanych w trudzie aktywów została umniejszona o prawie trzydzieści procent, ale również, co jest szczególnie absurdalne i dotkliwe, utraciliśmy możliwość lokowania własnych środków w emitowane przez polskie państwo bony i obligacje, co stanowiło do 1999 r. główne źródło naszych przychodów i zapewniało podstawę finansową do działalności programowej.

Tak poważne ograniczenie zasobów Fundacji musi, niestety, odbić się na realizacji jej zadań w następnych latach. Dlatego Rada i Zarząd Fundacji stają w roku 2001 przed trudną decyzją: czy bardzo znacznie zmniejszyć kwoty przewidywane na wydatki programowe, czy też alternatywnie - zachowując dotychczasowy poziom subwencjonowania nauki - zaakceptować tym samym kilkuletni proces stopniowej samolikwidacji Fundacji. Stoimy więc wobec znanego dylematu: czy fundacja ma być instytucją trwałą, czy też należy przyjąć, że jej misja ma swoje czasowe ograniczenie. Pierwsza koncepcja bardziej odpowiada naszym przekonaniom i będziemy dokładali wszelkich starań, aby przy niej pozostać.

Decydując się na konieczne ograniczenia, nie zamierzamy objąć nimi tych programów, które adresowane są do stanowiących przyszłość nauki ludzi młodych. Co więcej, pomimo powstałych trudności, podjęliśmy już inicjatywy prowadzące do podniesienia w 2001 r. nakładów na stypendia, wprowadzamy też nową ofertę programową - finansowego wspierania udziału w konferencjach międzynarodowych.

Wciąż nie odstępujemy nas nadzieja, że poniesiona strata zostanie w nieodległej przyszłości wyrównana dzięki zapowiadany wpływom, które na mocy Ustawy z dnia 29 marca 2000 r. Fundacja ma uzyskać z procesu prywatyzacji spółek Skarbu Państwa, chociaż ostateczna wartość kwoty, która w wyniku prywatyzacji będzie mogła powiększyć majątek Fundacji oraz możliwość uzyskania na tej drodze wpływów w 2001 r. wciąż nie są możliwe

come. As a result, in 2001 the Council and Board of the Foundation are faced with the dilemma of whether to significantly reduce its allocations for individual programmes, or to maintain them at the previous level on the understanding that the Foundation's work can only carry on as long as funding is available.

The decisions to be made here are difficult, and the question to be resolved seems all too clear: the problem is whether the Foundation should operate on a permanent basis, or whether a time limit should be specified for the completion of its tasks. We find the first solution much more appealing and in accordance with our convictions and beliefs, and we will undertake to do everything possible to carry it through.

Although we are bound to introduce the necessary limitations, we do not want them to affect the programmes targeting young research workers who will

shape the future of Polish science. Just the opposite: despite the obstacles discussed above, we have already developed initiatives that will result in increasing the grant allocations in 2001, and introduced new schemes under which financial support is available to Polish participants at international conferences.

We hope that our losses will soon be compensated by the proceeds of the privatisation of state-owned enterprises, part of which is due to the Foundation in accordance with the Commercialisation and Privatisation Law as amended on 29th March 2000. However, no realistic estimates can be made as to the amount receivable in 2001. It seems a paradox that there is a legal provision in force stipulating that 2 per cent of shares in companies with the sole shareholding of the State Treasury are to be made over as a contribution towards the capital fund of the Foundation for Polish Science, leveled off as if

do realnego oszacowania. Nasuwa się tu refleksja, że paradoksalna to sytuacja, gdy z jednej strony Ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji wnosi 2% akcji jednoosobowych spółek skarbu państwa na majątek naszej Fundacji, zaś z drugiej - Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych dotkliwie opodatkowuje racjonalne gospodarowanie tym majątkiem.

Wymaga szczególnego podkreślenia fakt, że rozstrzygnięcie NSA w naszej sprawie ma zarazem charakter ogólny, gdyż w równej mierze dotyczy całego sektora organizacji pozarządowych i może nasuwać myśl, że istnienie niezależnych od rządu instytucji działających na rzecz dobra publicznego jest w naszym kraju niepożądane. Nie taka chyba była wola ustawodawcy, gdyż odbiegałoby to zbyt daleko od powszechnie deklarowanej idei społeczeństwa obywatelskiego oraz od przyjętych w cywilizowanym świecie standardów.

Dlatego z niepokojem, ale i nadzieją oczekujemy, wraz z innymi fundacjami, na wyniki podjętej przez ponadpartyjną grupę posłów inicjatywy ustawodawczej, której celem jest nowelizacja ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, wykluczająca w przyszłości możliwość rozbieżności interpretacyjnych, tak boleśnie doświadczonych przez naszą Fundację, oraz zapewniająca racjonalne i oparte o uczciwe zasady podstawy istnienia pozarządowych instytucji dobra publicznego.

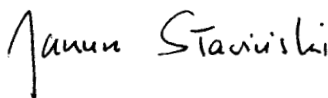
Tak więc, chociaż Fundacja wchodzi w dziesiąty rok swojej działalności dotkliwie osłabiona finansowo, to czuje się silniejsza dzięki powszechnemu wsparciu społeczności naukowej, zintegrowaniu ze środowiskiem działających w Polsce organizacji pozarządowych oraz zrozumieniu i poparciom ze strony międzynarodowego grona fundacji.

prof. Maciej W. Grabski

Prezes Zarządu

prof. Janusz Sławiński

Przewodniczący Rady

by the Corporate Tax Law, which serves as the basis for imposing heavy taxes on the Foundation seeking to make the best use possible of the assets at its disposal.

It should be stressed that the ruling of the Supreme Administrative Court concerns not only the Foundation for Polish Science, but is of a more general nature affecting the whole non-governmental sector in Poland. It may lead to the conclusion that organizations acting for the public good, but independent of government, are not really wanted in Poland. This seems contrary to the intention of the law-makers, as being an overt departure from the officially proclaimed concept of a civil society, and the standards adopted elsewhere in the world.

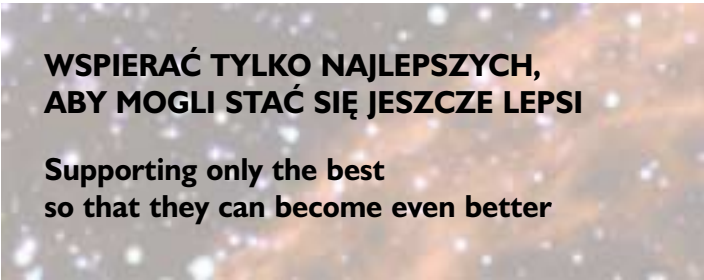
It is with both anxiety and hope that we will await, along with other foundations in Poland, the results of a legislative initiative by a group of Polish MPs representing all the major political parties seeking to

amend the Corporate Tax Law so as to eliminate such ambiguities in its interpretation, which have produced the serious consequences our Foundation now has to bear. We hope the amended law will provide rational and fair principles for the functioning of non-governmental organizations.

Although the Foundation is now entering its tenth year of operation weaker in terms of financial resources, at the same time it feels stronger because of the support received from the scientific community in Poland, further integration with the non-governmental sector, and the understanding and support expressed by many foreign foundations.

*Professor Janusz Sławiński
Council Chairman*

*Professor Maciej W. Grabski
President of the Board*

**WSPIERAĆ TYLKO NAJLEPSZYCH,
ABY MOGLI STAĆ SIĘ JESZCZE LEPSI**

**Supporting only the best
so that they can become even better**

Wprowadzenie

W roku 2000 miało miejsce wiele wydarzeń o zasadniczym znaczeniu dla działania i przyszłości Fundacji. Oto najważniejsze z nich.

SPÓR FUNDACJI Z IZBĄ SKARBOWĄ

Trwający od 1998 roku w NSA spór Fundacji z Izbą Skarbową, dotyczący interpretacji przepisów Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, któremu towarzyszyło duże zainteresowanie opinii oraz mediów, znalazł rozstrzygnięcie dopiero w styczniu 2001 r.

Pierwsze w 2000 r. posiedzenie NSA, zwołane na 20 lutego, nie odbyło się ze względów proceduralnych. Na kolejnej rozprawie, w dniu 5 kwietnia 2000 r., sędziowie orzekający w sprawie postanowili zwrócić się do prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o wyjaśnienie przez skład 7 sędziów NSA następujących wątpliwości prawnych: 1) czy zwolnione są od podatku dochody fundacji, której celem statutowym jest wspieranie działalności naukowej, a nie jej bezpośrednie prowadzenie, 2) czy dochody inwestowane w papiery wartościowe w celu pozyskiwania środków na działalność statutową, tj. na wspomaganie nauki, powinny być wolne od podatku czy opodatkowane. Wątpliwości te siedmioosobo-

INTRODUCTION

Many of the events that took place during 2000 were of fundamental importance for the current operation and future of the Foundation for Polish Science; a summary of those of primary relevance is given below.

Dispute with the Fiscal Authorities

This dispute, concerning the interpretation of the provisions of the Corporate Tax Law and receiving much attention from the public and the media, began in 1998. Eventually referred to the Supreme Administrative Court, the issue was not decided until January 2001. The first session of the Court scheduled for 20th February 2000, was cancelled for procedural reasons. During the subsequent session on 5th April 2000 the judges applied to the Chairman of the Court for its seven judges to formulate an answer to the questions whether 1) the Foundation should be exempt from corporation tax if it extended grants for research and scientific activities carried out by other

institutions; and whether 2) the purchase of securities with a view of generating revenue for statutory activities should be subject to corporation tax.

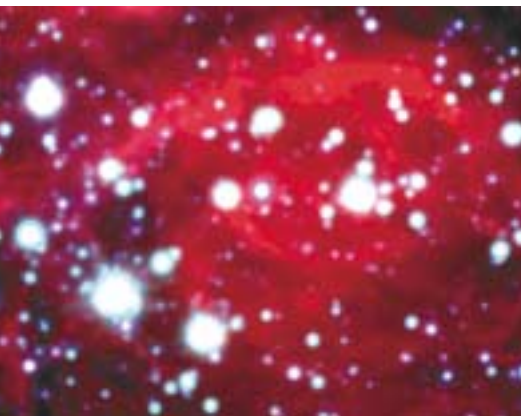
On 20th November 2000 a resolution was passed in which tax exemption was confirmed by the judges of the Supreme Administrative Court as legally permissible only in the first instance. This resolution served as the basis for the Court's ruling on 26th January 2001: the appeal of the Foundation against the decision of the tax authorities was dismissed, and bank deposits declared the only way for the Foundation to generate tax-free income for its statutory activities.

Following the Court verdict, the Foundation has had to pay the final tax installment and penalty interest due (a total of 81.4 million PLN) which had been deferred until the case was decided.

As requested by Prime Minister Professor Jerzy Buzek, in November 2000 the Board of the Foundation applied to the government to urgently

wy skład sędziowski NSA rozstrzygnął 20 listopada 2000 r. uchwałą, w której odpowiedział twierdząco na pierwsze pytanie, jednocześnie uznając, że ta część dochodu, która przeznaczona została na zakup papierów wartościowych, nie podlega zwolnieniu od podatku dochodowego.

Powyższa uchwała była wiążąca dla wyroku wydanego przez NSA w dniu 26 stycznia 2001 r., którym Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę Fundacji na decyzje Izby Skarbowej, uznając, że jedyną nie opodatkowaną możliwością pomnażania dochodu Fundacji są lokaty bankowe. W konsekwencji takiego rozstrzygnięcia Fundacja była zmuszona dokonać zapłaty ostatniej części - zawieszony na czas postępowania przed NSA - należności podatkowej.

Stosownie do życzenia Premiera, prof. Jerzego Buzka, w listopadzie 2000 r. zarząd Fundacji wystąpił do rządu z wnioskiem o podjęcie pilnej inicjatywy ustawodawczej, dotyczącej zwolnienia od obowiązku podatkowego dochodów fundacji i innych osób prawnych. Inicjatywa ta została poparta przez ministra nauki i przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych, prof. Andrzeja Wiszniewskiego, jednak minister finansów w piśmie z dnia 6 lutego 2001 r. sprzeciwił się tej inicjatywie, co wstrzymało dalszy bieg sprawy. Równoległe zarząd Fundacji podjął inne działania, wspólnie z największymi polskimi fundacjami i organizacjami pozarządowymi, zmierzające do jednoznacznego sformułowania woli ustawodawcy w zakresie przepisów odnoszących się do obowiązków podatkowych fundacji. Rezultatem tych starań było wystąpienie przedstawicieli organizacji pozarządowych do marszałka sejmu i posłów, przedstawicieli klubów parlamentarnych AWS, UW, PSL i SLD z apelem o dokonanie nowelizacji Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych poprzez bardziej precyzyjne zredagowanie przepisów art. 17 oraz - w następnej kolejności - o wprowadzenie całościowych regulacji dla organizacji

undertake a legislative initiative concerning tax exemption for the income of foundations and similar legal entities. Although supported by the Minister of Science and the Chairman of the State Committee for Scientific Research Professor Andrzej Wiszniewski, this initiative was opposed by the Minister of Finance, his resistance made explicit in a letter of 6th February 2001, and therefore moves to change the legislation dropped.

At the same time the Board of the Foundation, in collaboration with other major foundations and non-governmental organizations, took action aimed at the law-makers formulating clearly their opinions with regard to the tax obligations of Polish foundations. These efforts resulted in a motion submitted by representatives of the NGO sector to the speaker of the Polish Sejm and MPs - members of Parliamentary Parties of AWS (Solidarity Election Action), UW (The Freedom Union), PSL (The

Polish Peasants' Party) and SLD (The Democratic Left Alliance) to amend the Corporate Tax Law by introducing a more precise wording of Article 17 thereof, and then to adopt comprehensive legal regulations pertaining to non-governmental organisations. This draft amendment with its rationale was tabled on 15th January 2001 as an initiative of 26 MPs representing all the major political parties.

The Privatisation Law

Pursuant to the Law of 29th March 2000 amending the Law on the Commercialisation and Privatisation of State-Owned Enterprises, and the Law on the Application of the Proceeds from Privatisation for Purposes related to the Reform of the National Insurance System (Art. 56 Section 3), 2 per cent of shares in companies in which the State Treasury is the sole shareholder are to be allocated for purposes related to the development of science and technology in

pozarządowych. Projekt zmian do ustawy wraz z uzasadnieniem został przekazany do laicki marszałkowskiej 15 stycznia 2001 r. jako inicjatywa grupy 26 posłów, reprezentujących różne ugrupowania polityczne.

USTAWA PRYWATYZACYJNA

Mocą ustawy z dnia 29 marca 2000 r. *O zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz ustawy o wykorzystaniu wpływów z prywatyzacji części mienia Skarbu Państwa na cele związane z reformą systemu ubezpieczeń społecznych* (par. 56 ust. 3) 2 % akcji prywatyzowanych jednoosobowych spółek Skarbu Państwa przeznaczono na cele związane z rozwojem nauki i technologii polskiej poprzez wniesienie ich na majątek Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Decyzję ustawodawcy Fundacja przyjęła jako uznanie dla jej dotychczasowej działalności, dowód zaufania dla kompetencji jej organów oraz gospodarności i rzetelności w realizacji celów statutowych, zarazem ze świadomością, że stanowi to dla niej poważne wyzwanie. Z jednej strony zobowiązuje to Fundację do właściwego zagospodarowania i przeznaczenia przyznanych środków o spodziewanej, dość znaczącej wysokości, z drugiej zaś - oznacza konieczność nawiązania współpracy z Ministerstwem Skarbu Państwa. W połowie 2000 r. zarząd Fundacji zwrócił się do wielu znaczących gremiów naukowych z prośbą o przedstawienie najważniejszych dla przyszłości nauki i technologii obszarów, których subwencjonowanie przez FNP mogłoby zaowocować wymiernymi, długotrwałymi skutkami. Otrzymane w odpowiedzi na tę prośbę materiały stanowią przedmiot dalszych analiz.

W efekcie kilkumiesięcznego procesu wszechstronnych konsultacji Ministerstwo Skarbu Państwa oraz Fundacja podpisały w dniu 7 grudnia 2000 r. porozumienie w przedmiocie przekazywania na jej majątek pakietu 2 % akcji jednoosobowych spółek Skarbu Państwa. Kolejnym etapem ustalania zasad i trybu współdziałania obu instytucji było podpisanie

Poland, and given as a contribution towards the capital fund of the Foundation.

This legal provision was received by FNP as a sign of appreciation of its activities, and a manifestation of the trust in the reliability, efficiency, effectiveness and high professional standards of the Foundation: at the same time, it was seen as a challenge. On the one hand, the Foundation is obliged to manage and allocate properly the funds appropriated to it - and expecting the sums to be transferred to be substantial seems reasonable - on the other hand, this requires establishing co-operation with the State Treasury.

In mid-2000 the Board of the Foundation applied to many reputable scientific organizations and institutions in Poland to indicate what they perceived to be the areas of primary importance for the future of science and technology, where allocation of funds by FNP could bring tangible, long-term results. The replies received were analysed in detail.

Following comprehensive consultations over several months, on 7th December 2000 the Ministry of the State Treasury and the Foundation for Polish Science signed an agreement concerning the transfer of 2 per cent of shares in companies with the sole shareholding of the State Treasury as a contribution towards the Foundation's capital fund.

The terms and conditions of co-operation of both parties thereto were further defined in A Framework of Co-operative Procedures Concerning the Execution of the Obligation of Allocating Shares in Companies with the Sole Shareholding of the State Treasury as a Contribution towards the Capital Fund of FNP, a document signed on 31st December 2000.

BRE Asset Management S.A.

Seeking to reduce its own costs and increase the efficiency of managing its assets in the new environ-

31 grudnia 2000 r. „Ramowej procedury współpracy, dotyczącej wykonywania obowiązku wniesienia akcji lub udziałów jednoosobowych spółek Skarbu Państwa na majątek FNP”.

POWOŁANIE SPÓŁKI BRE ASSET MANAGEMENT S.A.

Dążąc do obniżenia kosztów własnych oraz do zwiększenia efektywności zarządzania środkami w nowych warunkach, Fundacja postanowiła, zgodnie z przyjętą na świecie praktyką, zarządzanie swoimi aktywami, prowadzone dotąd przez zespół specjalistów zatrudnionych w biurze Fundacji, powierzyć zewnętrznej wyspecjalizowanej firmie zarządzającej. W tym celu powołano w sierpniu 2000 r., wspólnie z BRE Bankiem S.A., spółkę pod nazwą BRE Asset Management S.A., w której Fundacja objęła 20,1% akcji. Członkiem zarządu spółki został dotychczasowy wiceprezes FNP Grzegorz Krawczyk, który związku z tym w zrezygnował z pracy w Fundacji. Dzięki takiemu rozwiązaniu środki Fundacji będą zarządzane przez wyspecjalizowaną instytucję, nadzorowaną przez KPWiG w przedmiocie prowadzonej działalności i stosowanych procedur. Spółka stanie się ponadto pełnomocnikiem Fundacji wobec ministra skarbu w procesie pozyskiwania środków z prywatyzacji.

ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ FNP

W związku z utworzeniem spółki BRE Asset Management S.A. i wydzieleniem działalności finansowo-inwestycyjnej ze struktury organizacyjnej biura FNP Zarząd FNP przeprowadził pierwszy etap reorganizacji pionu finansowo-księgowego. W jej rezultacie w trakcie 2000 r. likwidacji uległy dwa zespoły zajmujące się działalnością finansowo-inwestycyjną. Jednocześnie, ponieważ w związku ze spodziewanym napływem środków z procesu prywatyzacji ulegną zwiększeniu zadania w obszarze działalności statutowej, zarząd Fundacji podjął decyzję o istotnym wzmocnieniu pionu prowadzącego tę działalność,

ment, the Foundation decided, as is customary elsewhere in the world, to delegate this task, previously carried out internally, to an external contractor specialising in asset management.

To this effect, in August 2000 a new company BRE Asset Management S.A was established in co-operation with one of the biggest Polish banks, BRE Bank S.A.; 21 per cent of shares of this new company being held by the Foundation. Mr Grzegorz Krawczyk, Deputy Chairman of the Foundation for Polish Science, was appointed a member of the Board of Directors of BRE Asset Management S.A., and therefore resigned from his post with FNP.

This solution adopted, FNP funds will now be managed by a professional organisation, whose activities and procedures will be subject to supervision by the Securities and Stock Exchange Commission. In addition, BRE Asset Management S.A will act as the representative of the Foundation

to the Ministry of the State Treasury in all matters concerning the transfer of privatisation proceeds.

Changes to the Organisational Structure

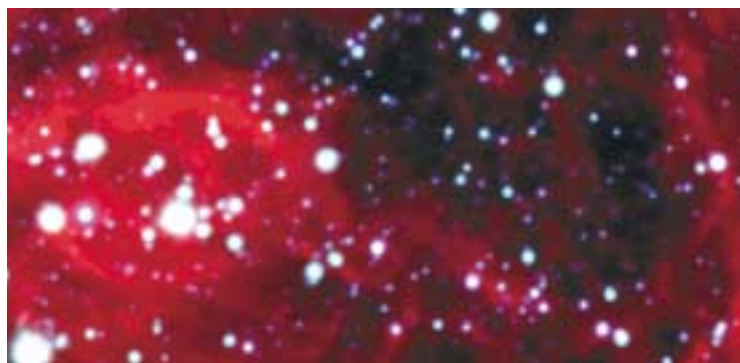
In 2000, following the establishment of BRE Asset Management and the separation of the financial and investment function from the organizational structure of FNP, the first stage of restructuring of the Foundation's financial and accounting department was carried out by the FNP Board, and the two financial and investment units wound up. At the same time, as a considerable increase in the workload in connection with the transfer of privatisation proceeds could be expected, decisions were made leading to a considerable strengthening of the function responsible for statutory activities: on January 2001, Programme Executive Director was appointed and charged with the task of co-ordinator; and in December 2000 was appointed a Director of

powołując dyrektora ds. działalności statutowej (od stycznia 2001 r.), odpowiedzialnego za koordynowanie pracy tego pionu, oraz dyrektora ds. rozwoju (od grudnia 2000 r.), odpowiedzialnego za prace studialne, planistyczne i ocenianie efektywności programów Fundacji.

W związku z zakończeniem realizacji programów finansowanych ze środków Phare oraz ze środków Unii Europejskiej - z końcem grudnia 2000 r. uległo likwidacji Biuro Współpracy Europejskiej FNP. Wskutek wszystkich wymienionych wyżej zmian do końca 2000 r. zatrudnienie w Fundacji zmniejszyło się o 11 osób, tj. o 30 % składu osobowego.

KONFERENCJA EUROPEAN FOUNDATION CENTRE

We wrześniu 2000 r. odbyło się w Krakowie XI Roczne Generalne Zgromadzenie i Konferencja Europejskiego Centrum Fundacji (EFC), mającego siedzibę w Brukseli i skupiającego ponad 200 dużych fundacji europejskich oraz działających w Europie fundacji amerykańskich i japońskich. Fundacja na rzecz Nauki Polskiej, która została członkiem EFC w 1999 r., była jednym z organizatorów Zgromadzenia i Konferencji, zaś prof. M. W. Grabski, prezes zarządu FNP, pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Przygotowawczego (Host Committee). W konferencji wzięło udział ponad 300 uczestników z całej Europy oraz USA, w tym spora grupa przedstawicieli fundacji polskich. Odbyło się wiele spotkań tematycznych i paneli oraz sesji plenarnych, stanowiących znakomitą okazję do wymiany doświadczeń donatorów wspierających dobro publiczne w krajach o różnym zaawansowaniu cywilizacyjnym, jak też do zainicjowania pożytecznych kontaktów osobistych. Temat przewodni spotkania brzmiał: „Europa

Development responsible for studies, planning, and assessment of the effectiveness of FNP programmes.

As the implementation of programmes financed from the Phare budget and EU funds was completed, the Foundation's Office for European Co-operation closed down at the end of December 2000. All these changes resulted in a staff reduction of 30% by the end of 2000 (11 employees).

A Conference of the European Foundation Centre
This conference was held in Cracow in September 2000. The Centre is based in Brussels; its members are 200 large foundations from all over Europe, as well as their American and Japanese counterparts operating in Europe. The Foundation for Polish Science, an EFC member since 1999, was one of the organizers of the Assembly and Conference, with Professor M. W. Grabski as Chairman of the Host Committee. The conference was attended by over

300 participants from Europe and the USA, including a sizable group of representatives of Polish foundations.

The multi-themed meetings, panels and plenary sessions held were a platform for the exchange of the experiences of benefactors acting for the public good in countries at different stages of development and advancement, and served as an opportunity for establishing valuable personal contacts.

The subject of the EFC event was Foundations for Europe: Dialogue with Corporations and Public Authorities. New Technologies, New Philanthropists.

The EFC members present showed great interest in the tax issues recently affecting the Foundation for Polish Science, and their relevance to other non-governmental organizations in Poland. This problem was discussed in an article published in SEAL, the EFC quarterly; in addition, the winter issue of this periodical gave full details concerning the dispute

Fundacji: W dialogu z przedsiębiorcami i administracją publiczną. Nowe technologie, nowi filantropi”.

Członkowie EFC wykazali ogromne zainteresowanie sprawą podatkową Fundacji ze względu na jej ogólny charakter, rzutujący też na działalność innych niezależnych organizacji w Polsce. Na ten temat jesienią 2000 r. ukazał się artykuł na łamach wydawanego przez EFC kwartalnika *SEAL*, a w zimowej edycji tego czasopisma zamieszczono nie tylko pełne omówienie istoty sporu i przebiegu rozprawy przed NSA, ale także kilka artykułów problemowych związanych z kwestią prawnych regulacji odnoszących się do organizacji pozarządowych w Polsce.

MIĘDZYKRAJOWE KONTAKTY FUNDACJI

Udział Fundacji w pracach Host Committee, przygotowującego konferencję EFC w Kra-

kwowie, był sposobnością do nawiązania bliższych kontaktów ze środowiskiem fundacyjnym w Europie, co zaowocowało wymianą informacji oraz doświadczeń z działalności różnych instytucji niezależnych, realizujących podobne jak FNP zadania. Znaczącym dla Fundacji wydarzeniem była także wizyta w Polsce dra Wilhelma Krulla, sekretarza generalnego Fundacji Volkswagena, największej pozarządowej fundacji niemieckiej działającej w obszarze nauki. Przyjechał on na zaproszenie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, przy współpracy z ambasadą RFN, pragnąc nawiązać kontakty z polskim środowiskiem naukowym. Spotkał się z władzami i przedstawicielami nauki polskiej; wygłosił także wykład o roli prywatnych fundacji w finansowaniu szkolnictwa wyższego i badań naukowych w kontekście przeobrażeń zachodzących w nauce światowej.

W roku 2000 FNP kontynuowała ponadto współpracę z Fundacją Kościuszkowską z USA w zakresie współfinansowania prac nad przygotowaniem nowej edycji renomowanego polsko-angielskiego i angielsko-polskiego *Słownika Kościuszkowskiego*.

with the fiscal authorities and an account of the sessions of the Supreme Administrative Court, as well as articles devoted to legal regulations concerning non-governmental organizations in Poland.

International Co-operation

The participation of the Foundation in the Host Committee preparing the EFC Conference in Cracow was an opportunity for FNP to establish working relationships with other foundations across Europe, which resulted in the exchange of information and experiences with institutions and organizations pursuing aims similar to those of FNP.

An important event in this regard was a visit to Poland by Dr Wilhelm Krull, Secretary General of

the Volkswagen Foundation (the largest non-governmental foundation in the science sector in Germany), invited to Poland by the Foundation for Polish Science with the assistance of the German Embassy in Warsaw. The aim of his visit was to establish contacts with the Polish scientific community. Dr Krull met with Polish government officials and representatives of the science sector, and gave a lecture on the role and function of private foundations in providing funds for universities and research in the context of changes in world science.

Also during 2000, FNP continued its co-operation with the Kościuszko Foundation of the USA, concerning the joint funding of a new edition of their well-respected Polish-English and English-Polish Dictionary.

Działalność programowa Fundacji

W programie Fundacji w roku 2000 znalazły się konkursy stałe adresowane do naukowców indywidualnych, takie jak Nagroda FNP i Subsydia dla uczonych oraz stypendia krajowe i zagraniczne, ponadto programy roczne (TECHNO i ARCHEO) i programy wieloletnie (MONOGRAFIE, WYDAWNICTWA, CERBER, SUBIN, konferencje Fundacji).

Na działalność statutową przeznaczono w roku 2000 kwotę 23,9 mln zł, z czego wydatkowano ponad 16, 5 mln zł, zgodnie z przedstawionym poniżej zestawieniem, a pozostała kwota wykorzystana zostanie na realizację umów z 2000 r. finalizowanych w roku następnym.

Ponadto Fundacja kontynuowała - poprzez Biuro Współpracy Europejskiej FNP - realizację programów Phare SCI-TECH II oraz projektów CRIT 2 i FEMIRC, finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

FNP PROGRAMMES IN 2000

In the year 2000, the Foundation implemented a number of programmes including FNP Prizes, Scholar Grants, domestic and foreign scholarship schemes, the annual programmes (TECHNO and ARCHEO), and the long-term programmes (MONOGRAPHS, PUBLICATIONS, CERBERUS, SUBIN, and FNP Conferences).

The allocations for statutory activities in 2000 amounted to 23.9 million PLN. Of this, over 16.5 million PLN were disbursed by the end of 2000 (see the breakdown below for details); the remainder will be disbursed to beneficiaries during 2001 under agreements signed in 1999 and 2000.

In addition, projects financed from EU funds were continued (Phare SCI-TECH II, CRIT 2 and

FEMIRC) implemented by the FNP Office for European Co-operation.

The table below shows the implementation costs of individual programmes, including disbursements scheduled from previous years:

2000 FNP PROGRAMMES	<i>ths PLN</i>
FNP Annual Prizes	293.6
Scholar Grants	2 937.8
Domestic Grants for Young Scholars	2 007.9
Foreign Fellowships for Young Ph.D. Recipients	1 342.9
Alexander von Humboldt Honorary Research Fellowships	91.6
FNP / The Józef Mianowski Fund Research Fellowships	193.7

Oto wydatki poniesione na realizację poszczególnych programów, także tych pozostałych z lat ubiegłych:

Program roku 2000	tys. zł
Nagrody FNP	293, 6
Subsydia dla uczonych	2.937, 8
Stypendia dla młodych naukowców	2.007, 9
Stypendia zagraniczne dla młodych doktorów	1.342, 9
Stypendium im. A. von Humboldta	91, 6
Stypendia FNP i Kasy im. J. Mianowskiego	193, 7
TECHNO	2.333, 4
MONOGRAFIE	889, 6
WYDAWNICTWA	197, 7
CERBER	1.535, 6
ARCHEO	296, 2
SUBIN	2.085, 2
Konferencje Fundacji	121, 5
Składki wspierające dla towarzystw naukowych i Nagroda im. G. Białkowskiego	44, 3
Pozostałe	62, 8
Programy z lat ubiegłych	
IMMUNO	1.480, 7
LIBRARIUS	105, 2
TRAKT	215, 5
INCOME	200, 1
ZWIERZĘTARNIA	148, 0
RAZEM	16.583, 5

<i>TECHNO Programme</i>	2 333.4
<i>MONOGRAPHS</i>	889.6
<i>PUBLICATIONS</i>	197.7
<i>CERBERUS Programme</i>	1 535.6
<i>ARCHEO Programme</i>	296.2
<i>SUBIN Programme</i>	2 085.2
<i>FNP Conferences</i>	121.5
<i>Membership Fees in support of scientific associations and The Annual Grzegorz Bialkowski Award</i>	44.3
<i>Other</i>	62.8
FNP PROGRAMMES LAUNCHED IN PREVIOUS YEARS	
<i>IMMUNO Programme</i>	1 480.7
<i>LIBRARIUS Programme</i>	105.2

NAGRODY I SUBSYDIA

Nagrody FNP

Laureatami corocznej nagrody Fundacji dla polskich uczonych za szczególne osiągnięcia naukowe z ostatnich czterech lat, poprzedzających datę zgłoszenia do konkursu, zostali:

- w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych - **prof. dr hab. Jan Strelau** z Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego za stworzenie oryginalnej regulacyjnej teorii temperamentu, a szczególnie za dzieło *Temperament. A Psychological Perspective* (1998);
- w dziedzinie nauk przyrodniczych i medycznych - **prof. dr hab. Leszek Kaczmarek** z Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN za prace poświęcone wpływowi różnych bodźców na ekspresję genów w wybranych strukturach mózgu ssaków. Profesor Kaczmarek jest też laureatem programu Fundacji Subsydia dla uczonych;
- w dziedzinie nauk ścisłych - **prof. dr hab. Bogumił Jeziorski** z Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego za stworzenie nowego formalizmu dokładnych kwantowych obliczeń oddziaływań międzyatomowych i międzymolekularnych;
- w dziedzinie nauk technicznych - **prof. dr hab. inż. Jan Węglarz** z Instytutu Informatyki Politechniki Poznańskiej za rozwijanie metod projektowania informatycznych systemów zarządzania i sterowania produkcją, wykorzystujących szeregowanie dyskretno-ciągłe.

<i>ROUTE Programme</i>	215.5
<i>INCOME Programme</i>	200.1
<i>ANIMAL QUARTERS Programme</i>	148.0
TOTAL	16 583.5

PRIZES AND SCHOLAR GRANTS

FNP Annual Prizes

These individual annual prizes are granted to Polish scholars and scientists for remarkable achievements within the four years preceding a nominee being entered for the competition. The 2000 FNP Annual Prizes were granted to:

** in the field of the humanities and social sciences, Professor Jan Strelau of the Warsaw University Faculty of Psychology, for his*

- Z uroczystości wręczenia Nagród FNP 2000 na Zamku Królewskim w Warszawie (fot. od lewej): • Laureaci - prof. J.Węglarz, prof. B.Jeziorski, prof. J.Strelau, prof. L.Kaczmarek; • Wśród gości: prezydent Ryszard Kaczorowski i dr Jan Krzysztof Frąckowiak, sekretarz stanu KBN; • Widok ogólny sali.
- The ceremony of granting 2000 FNP Prizes at the Royal Castle in Warsaw. (from left) • Prize-winners Professors J.Węglarz, B.Jeziorski, J.Strelau and L.Kaczmarek. • The guests present also included former President of RP in Exile Ryszard Kaczorowski and Dr Jan Krzysztof Frąckowiak, Secretary of State of the Committee for Scientific Research. • Overall view of the Grand Hall.

Wysokość Nagrody FNP w 2000 r. wyniosła 55 000 zł (zwolnionych od podatku dochodowego).

Uroczyste wręczenie Nagród odbyło się 8 grudnia 2000 r. w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie z udziałem przedstawicieli władz państwowych oraz licznych grona ludzi nauki. Tego samego dnia czterech laureatów, wraz z przewodniczącym Rady Fundacji i prezesem Zarządu, zaproszeni przez Prezesa Rady Ministrów, prof. Jerzego Buzka, spotkali się z nim na wspólnym obiedzie.

Trzyletnie Subsydia dla uczonych

Przyznawane są wybitnym uczonym, wybranym drogą konkursu zamkniętego (na podstawie nominacji) na prowadzenie badań w okresie 3 lat. Subsydia, dość znacznej wysokości, umożliwiają intensyfikowanie już prowadzonych prac lub podejmowanie nowych kierunków badań. Przeznaczane są na imienne stypendium laureata oraz - zgodnie z jego uznaniem - na stypendia dla doktorantów i młodych doktorów, na zakupy książek i czasopism, aparatury i materiałów, udział w konfe-

innovative regulative theory of temperament, and in particular for his work "Temperament. A Psychological Perspective" (1998);

** in the field of the life sciences and medicine, Professor Leszek Kaczmarek of the Nencki Institute of Experimental Biology, PAS, for his work on the stimulation of gene expression in the mammalian brain (Professor Kaczmarek is also a beneficiary of the Scholar Grants Programme);*

** in the field of the exact sciences, Professor Bogumił Jeziorski of the Warsaw University Faculty of Chemistry, for developing new methods for accurate quantum calculations of interatomic and intermolecular potentials; and*

** in the field of the technical sciences, Professor Jan Węglarz of the Poznań University of Technology Institute of Computing Science, for*

developing a variety of methods for designing IT systems for production management and control, using discrete-continuous scheduling.

In 2000, the amount awarded to each beneficiary was 55 000 PLN (exempt of tax).

The prize-giving ceremony, with the participation of representatives of the state authorities and the scientific community, took place on 8th December 2000 in the Grand Hall of the Royal Castle in Warsaw. On the same day, at the kind invitation of Prime Minister Professor Jerzy Buzek, the four prize-winners, the FNP Council Chairman and President of the FNP Executive Board met at a dinner held in their honour.

Scholar Grants Programme

Three-year grants under this scheme, aimed at intensifying ongoing

- Laureaci Subsydiów dla uczonych 2000 podczas uroczystości w Pałacu Kazimierzowskim na UW: • Prof. M.W.Grabski wręcza dyplom prof. M.Kossut; • Grono laureatów.
- Beneficiaries of the 2000 Scholar Grants during the ceremony at the Kazimierzowski Palace, Warsaw University: • Professor M. Kossut is presented a diploma by Professor M.W.Grabski. • Grant beneficiaries.

rencjach naukowych, finansowanie krótkich wyjazdów naukowych, organizowanie seminariów, itp.

Rozstrzygnięta w maju 2000 r. trzecia edycja konkursu adresowana była do uczonych działających w obszarze nauk przyrodniczych i medycznych. Przy-

znano 15 trzyletnich subsydiów (każde po 75 tys. zł rocznie). Uroczyste ogłoszenie wyników i wręczenie dyplomów odbyło się w pierwszych dniach czerwca w Warszawie.

research or undertaking new fields of study, are awarded on a competitive basis to shortlisted Polish researchers and scholars of outstanding merit. A part of the substantial annual disbursement is allocated for the sole use of the beneficiary; the remaining amount can be allocated at his or her discretion for grants for Ph.D. students, the purchase of specialist publications, appliances and materials, short study visits, the organization of seminars, and similar purposes.

In 2000, the Scholar Grants were awarded for the third time, the selected discipline being the life and medical sciences. 15 grants were awarded, each of 75 000 PLN for the year.

The list of grantees was announced and certificates awarded during a ceremony held at the beginning of June 2000 in Warsaw.

GRANTS AND FELLOWSHIPS

Domestic Grants for Young Scholars

These grants, currently of 18 000 zlotys each, are awarded annually to approximately 100 beneficiaries under 30 years of age who are faculty members, associates or postgraduate students of Polish universities, research institutes and similar establishments. In 2000, 470 applications were received, and 104 successful entries selected by the FNP Council.

Award certificates were given during a ceremony held as is traditional in the Grand Hall of the Royal Castle in Warsaw, attended by representatives of the academic community and the families of the competition winners.

Taking into account the opinions of the scientific community concerning FNP grant schemes, the Foundation decided to introduce an option for a grant to be extended over the subsequent year following

STYPENDIA

Stypendia krajowe dla młodych naukowców

Corocznie Fundacja przyznaje około stu stypendiów młodym naukowcom, którzy nie przekroczyli 30 roku życia i są pracownikami bądź doktorantami w krajowych szkołach wyższych lub innych placówkach naukowych. Wysokość stypendium w 2000 r. wynosiła 18 000 zł.

Na konkurs w 2000 r. nadesłano 470 wniosków. Rada Fundacji zakwalifikowała do grona laureatów 104 osoby. Uroczyste wręczenie dyplomów odbyło się, jak zwykle, w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie, z udziałem przedstawicieli środowiska akademickiego oraz rodzin laureatów.

Władze Fundacji, biorąc pod uwagę opinie środowiska naukowego dotyczące programów stypendialnych FNP, podjęły decyzję o możliwości przedłużenia stypendium na rok następny na podstawie oceny rezultatów uzyskanych przez stypendystę w pierwszym roku otrzymywania stypendium. Zmiana ta została uwzględniona w regulaminie stypendiów krajowych i będzie obowiązywała od edycji konkursu w roku 2001.

Stypendia zagraniczne dla młodych doktorów

Stypendia te są przyznawane od 1995 r. polskim uczonym ze stopniem doktora, którzy nie ukończyli jeszcze 35 roku życia i nie przebywali na długoterminowych stażach zagranicznych. Umożliwiają one wyjazd na staż naukowy w wybranym ośrodku przez okres od 6 do 12 miesięcy.

W 2000 r., na konkurs wpłynęło 25 wniosków. Przyznano 7 stypendiów:

- dr Leszkowi Hadaszowi z Instytutu Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego na roczny staż w State University of New York w USA;
- dr Mariuszowi Nogali z Instytutu Fizyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na roczny staż w University of Cambridge w Anglii;
- dr Zuzannie Siwy z Politechniki Śląskiej na roczny staż w Gesellschaft für Schwerionenforschung w Darmstadt w Niemczech;
- dr Markowi Słoniowi z Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk na roczny staż w Universität of Münster w Niemczech;
- dr Krzysztofowi Strzałce z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego na półroczny staż w Università degli Studi „La Sapienza” oraz w Istituto Luigi Sturzo w Rzymie;
- dr Radosławowi Zagożdżonowi z Akademii Medycznej w Warszawie na roczny staż w Harvard Institutes of Medicine w USA;
- dr Konradowi Zielińskiemu z Instytutu Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej na półroczny staż w New York University w USA.

W styczniu 2000 r. w Pałacu Kazimierzowskim UW odbyło się spotkanie przedstawicieli Fundacji ze stypendystami z poprzednich lat, którzy powrócili już do kraju. Laureaci stwierdzili, że pobyt w prestiżowych ośrodkach zagranicznych stanowił dla nich ogromną szansę rozwoju naukowego.

evaluation of the results obtained by the grantee in the first year. The Domestic Grants regulations have been changed accordingly, to take effect from the first competition in 2001.

Foreign Fellowships for Young Ph.D. Recipients

These postdoc fellowships were first awarded by the Foundation in 1995. They are available to Ph.D. or D.Sc. recipients under 35 years of age who have not yet had a possibility of taking part in longer research and/or study visits outside Poland, and are awarded for six to twelve-month stays at leading research centres. In 2000, 25 applications were received, and 7 grants awarded to the following beneficiaries:

** Dr Leszek Hadasz of the Jagiellonian University Institute of Physics, for a twelve-month research visit to the State University of New York, USA;*

** Dr Mariusz Nogala of the Adam Mickiewicz University Institute of Physics, for a twelve-month research visit to the University of Cambridge, England;*

** Dr Zuzanna Siwy of the Silesian University of Technology, for a twelve-month research visit to the Gesellschaft für Schwerionenforschung, Darmstadt, Germany;*

** Dr Marek Słoń of the PAS Institute of History, for a twelve-month research visit to the University of Münster, Germany;*

** Dr Krzysztof Strzałka of the Jagiellonian University Faculty of Law and Administration, for a six-month research visit to the Università degli Studi “La Sapienza” and the Istituto Luigi Sturzo, Rome;*

** Dr Radosław Zagożdżon of the Warsaw Medical Academy, for a*

- Uroczystość stypendialna na Zamku Królewskim w Warszawie: • Stypendium wręcza prof. M. W. Grabski, stoją w głębi - prof. J. Sławiński i prof. M. Grynberg; • Migawki z sali; • Pamiątkowe zdjęcie z dyplomami stypendialnymi.
- Recipients of FNP grants during the ceremony at the Royal Castle in Warsaw. • Grant certificates were presented by Professor M. W. Grabski, in the background are Professors J. Sławiński and M. Grynberg • Snapshots from ceremony. • Grantees with their certificates posing for a photograph.

Stypendyści wysoko ocenili merytoryczną wartość zrealizowanych programów badawczych. Wskazali na doświadczenie uzyskane w samodzielnej pracy badawczej za granicą, jak również na istotne kontakty naukowe, dające możliwość szerokiej współpracy, kontynuowanej po powrocie do kraju. Na tym spotkaniu zainicjowano także ideę utworzenia Klubu Stypendystów Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

Honorowe Stypendium Naukowe im. Aleksandra von Humboldta

Pragnąc przyczynić się do stymulowania długookresowej współpracy pomiędzy polskimi i niemieckimi badaczami, Fundacja przyznaje od 1995 r. uczonym niemieckim Honorowe Stypendium Naukowe im. Aleksandra von Humboldta, które stanowi odpowiednik Humboldt-Forschungspreise, przyznawanej uczonym zagranicz-

twelve-month research visit to Harvard Institutes of Medicine, USA; and

** Dr Konrad Zieliński of the Maria Curie-Skłodowska University Institute of History, for a six-month research visit to New York University, USA.*

In January 2000, at the Kazimierzowski Palace (part of Warsaw University), a meeting took place of FNP representatives and beneficiaries of these fellowships from previous years. The grantees confirmed that for them to visit renowned research centres abroad was a wonderful opportunity in terms of their professional careers, and evaluated highly the research programmes implemented. They indicated that the experience gained through the implementation of independent research projects, and establishing co-operative links

with their colleagues abroad which can be kept up in Poland, as assets of the fellowship scheme, and suggested the idea of setting up a FNP Grantees Club.

Alexander von Humboldt Honorary Research Fellowships

Meant to stimulate long-term co-operation between Polish and German researchers, these fellowships have been awarded by the Foundation for Polish Science to German scholars since 1995. They are the equivalents of the Humboldt-Forschungspreise granted by the Alexander von Humboldt Foundation to eminent scholars from various countries all over the world, including Poland. The nominees are entered for competition under this scheme by Polish scientists or research institutions (for instance Scientific Councils and the Faculty Boards of universities). In 2000, these fel-

nym, w tym także polskim, przez Fundację Humboldta w Niemczech.

Podstawą do przyznania stypendium jest zgłoszenie kandydata przez uczonych polskich lub instytucje naukowe np. Rady Naukowe, Rady Wydziału itp.

W 2000 r. rozstrzygnięto piątą edycję konkursu. Honorowe Stypendium otrzymali:

- **prof. Geerd H. F. Diercksen** z Instytutu Maxa Plancka w Garching koło Monachium na roczny pobyt naukowy w Instytucie Fizyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu;
- **dr Karl H. Maier** z Hahn-Meitner Institut w Berlinie na półroczny pobyt w Instytucie Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego w Krakowie.

Laureaci mogą zrealizować Honorowe Stypendium w ciągu trzech najbliższych lat.

Stypendium w University College London

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej we współpracy ze Szkołą Studiów Sławistycznych i Wschodnioeuropejskich University College London ustanowiły w 1994 r. Polskie Stypendium Badawcze dla Doktora, umożliwiające prowadzenie badań naukowych na uczelni londyńskiej w zakresie szeroko rozumianych studiów nad problematyką polską (Polish Studies). Dziedzina stypendium jest ustalana corocznie przez sponsorów. Roczne stypendium współfinansowane jest przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Wielkiej Brytanii oraz Fundację M. Grabowskiego, a dotyczy tematyki przemian społeczno-ekonomicznych w okresie transformacji w Polsce. Udział FNP stanowi ok. 35% rocznego budżetu tego projektu.

Laureatką stypendium na rok akademicki 2000/2001 została dr Jolanta Babiuch-Looxmoore z Instytutu Socjologii w Uniwersytecie Warszawskim.

lowships were granted for the fifth time. The beneficiaries were:

Professor Geerd H. F. Diercksen of the Max Planck Institute of Garching near Munich, for twelve months research at the Institute of Physics of the Nicolaus Copernicus University in Toruń; and

Dr Karl H. Maier of the Hahn-Meitner Institut of Berlin, for six months research at the Institute of Nuclear Physics in Cracow.

The fellowships can be drawn by the beneficiary over a three year period.

Polish Fellowship at University College London

A joint initiative of the Foundation for Polish Science and the School of Slavonic and East European Studies, University College London, this fellowship was established in 1994. It is granted to Ph.D. holders for twelve months research at the University College

London in the area of Polish Studies as broadly understood (the foci being social and economic transformation processes in Poland), with the specific field being chosen annually by the sponsors. It is co-financed by the British Foreign Office and the M. Grabowski Foundation; the contribution from FNP amounts to approximately 35% of the project's annual budget. In the academic year 2000/2001 this fellowship was awarded to Dr Jolanta Babiuch-Looxmoore of the Warsaw University Institute of Sociology.

Research Fellowships for Foreign Scholars

This scheme, launched in 1993, is implemented by the Foundation for Polish Science in collaboration with the Józef Mianowski Fund. It is targeted at foreign scholars (predominately, but not exclusively, from Central and Eastern Europe), willing to conduct research in the field of life and

- Ze spotkania laureatów stypendiów zagranicznych FNP w Pałacu Kazimierzowskim na UW.
- The meeting of FNP Foreign Fellowship recipients at the Kazimierzowski Palace, Warsaw University.

Stypendia dla naukowców zagranicznych

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej wspólnie z Fundacją Popierania Nauki - Kasą im. Józefa Mianowskiego prowadzi od 1993 r. program stypendialny, umożliwiający naukowcom z zagranicy, głównie z krajów Europy Środkowej i Wschodniej, prowadzenie badań z zakresu nauk przyrodniczych i ścisłych w polskich placówkach naukowych. Kasa im. J. Mianowskiego przeprowadza procedurę konkursową oraz nadzoruje realizację stypendiów, natomiast FNP finansuje program i uczestniczy w pracach komisji kwalifikacyjnej. Stypendia,

przyznawane na okres od 1 do 12 miesięcy, obejmują także koszty zakwaterowania, ubezpieczenia i podróży.

W 2000 r. na konkurs wpłynęło 95 wniosków. Do grona laureatów zakwalifikowano 29 osób. Wśród nich najwięcej było fizyków i biologów, głównie z Ukrainy. Stypendia przyznano też uczonym z Rosji, Białorusi, Gruzji, Litwy i Łotwy oraz z Uzbekistanu, Mongolii i Indii. Listy stypendystów publikuje w swoich sprawozdaniach kasa im. J. Mianowskiego.

PROGRAMY ROCZNE

Pragnąc przeciwdziałać ograniczeniu, jakim dla wielu dyscyplin naukowych w Polsce jest ich niedoinwestowanie, Fundacja wybiera co rok dyscypliny bądź obszary badań, które stają się obiektem subwencjonowania skierowanego na poprawę możliwości warsztatowych pracujących w tych dziedzinach zespołów naukowych.

W ciągu ostatnich lat blisko 60% subwencji przyznawanych przez Fundację w ramach programów rocznych przeznaczonych było na zakup aparatury naukowej.

W roku 2000 zasada ustalania priorytetów zmieniła się, stosownie do założeń programowych, w których przyjęto stopniowe odchodzenie od dotychczasowej praktyki zakupów aparaturowych. Ustanowione w tym roku programy ARCHEO i TECHNO były programami interdyscyplinarnymi, gdzie preferowano wykorzystanie najnowszych metod i technologii oraz wspierano proces wdrażania polskich osiągnięć naukowych do praktyki gospodarczej.

exact sciences in Poland. The competition is run and the grant projects monitored by the Józef Mianowski Fund; the Foundation for Polish Science provides the finance and takes part in the selection procedure. The fellowships are granted for a period of one to twelve months and include the cost of accommodation, insurance, and travelling expenses.

In 2000, 95 applications were received, and 29 grants awarded. The largest group of recipients were physicists and biologists, mainly from Ukraine. Other countries represented amongst the beneficiaries were Russia, Belarus, Georgia, Lithuania, Latvia, Uzbekistan, India and Mongolia.

The list of beneficiaries can be found in the reports published by the Józef Mianowski Found.

ANNUAL PROGRAMMES

Seeking to counteract the limitations forced upon development of many fields of studies in Poland by the scarcity of the financial resources available, the Foundation for Polish Science annually selects research disciplines or areas, and provides funds for purchases aimed at improving the technical facilities of research teams involved in studies within the area designated.

In recent years, nearly 60% of FNP grants awarded under this scheme have been used for the purchase of specialist equipment. In the year 2000 the priorities were changed, in keeping with the original principles assuming gradual phasing out of grants for the purchase of equipment. The two projects established in 2000, ARCHEO and TECHNO, were interdisciplinary ventures, with the focus on the

- Aparatura próżniowa do wygrzewania tygli, Instytut Fizyki PAN, Warszawa (program TECHNO).
Montaż elementów systemu pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, stacja badawcza SGGW (program TECHNO).
- Vacuum equipment for annealing of the crucibles, PAS Institute of Physics, Warsaw (TECHNO Programme)
Assembly of the equipment for obtaining energy from renewable sources, Warsaw Agricultural University Testing Station (TECHNO Programme).

Program ARCHEO

Adresatem programu-konkursu ogłoszonego w 2000 r. były jednostki naukowe, prowadzące bezpośrednio archeologiczne prace wykopaliskowe, jak też te placówki, które wykonują badania na rzecz archeologii.

Głównym celem konkursu było udzielenie pomocy w zakupie sprzętu i wyposażenia pozwalającego na wykorzystanie w archeologii najnowszych technik i metod, udostępnionych jej obecnie przez inne dyscypliny naukowe, takie jak biologia, geologia, chemia czy fizyka.

implementation of state-of-the-art methods and technologies, and the application in business of innovative solutions developed by Polish researchers.

ARCHEO Programme

Grants under this scheme, awarded on a competitive basis, were made available to establishments involved directly in archaeological excavations, or archaeology-oriented research. The main aim of the ARCHEO Programme was to subsidise the purchase of equipment used in state-of-the-art archaeological technology and methods available from other scientific disciplines such as biology, geology, chemistry and physics.

33 applications were received, and 11 entries selected. The grants awarded to them totalled 1 215 thousand PLN, i.e. 215 thousand PLN more than originally scheduled.

Spośród 33 placówek, jakie wzięły udział w konkursie, wyłoniono 11, przyznając im łącznie 1.215 tys. zł, a więc o 215 tys. zł więcej, niż zakładano w programie.

Program TECHNO

Celem programu było wsparcie przedkomercyjnych etapów prac nad zastosowaniem nowych technologii i produktów, powstających w wyniku badań prowadzonych w jednostkach naukowych. Udzielano funduszy na uruchomienie nowych urządzeń technologicznych i demon-

TECHNO Programme

This programme was aimed at supporting research work on the practical applications of new technologies and products developed by Polish research and development establishments prior to their commercial marketing. Grants were awarded for the launch of new appliances and model facilities, as well as for the development of facilities designed to solve any problems that might occur when the new findings are used in practice.

Financial support was provided for the completion of building and development of facilities and systems, i.e. for the purchase of the necessary subassemblies and components, as well assembly and installation work.

111 competition entries were received, requesting an amount exceeding 35 million PLN. In May 2000, 24 applications were selected and allocations totalling 5 million PLN awarded.

stracyjnych, jak również na budowę stanowisk umożliwiających rozwiązywanie problemów, jakie mogą wystąpić przy różnorodnych zastosowaniach danego osiągnięcia. Dofinansowaniu podlegały końcowe etapy budowy oraz rozbudowy stanowisk i urządzeń, a więc zakup niezbędnych podzespołów bądź elementów technicznych czy informatycznych oraz usług wykonawczych i montażowych.

Do konkursu, który rozstrzygnięto w maju 2000 r., zgłoszono 111 wniosków na kwotę ponad 35 mln zł. W wyniku procedury konkursowej przyznano 24 subwencje na kwotę 5 mln zł.

Doświadczenia uzyskane w trakcie realizacji programu TECHNO stanowiły podstawę do opracowania założeń dla przewidzianego na rok 2001 programu TECHNE.

Spotkania beneficjentów

Wiosną 2000 r. odbyły się dwa spotkania podsumowujące efekty programów rocznych z 1997 r. - FASTKIN (fotochemia szybkich reakcji) i REGLE (metody rekultywacji gleby), których celem było subwencjonowanie zakupów aparatury badawczej dla zespołów pracujących w wymienionych dziedzinach. Organizację pierwszej konferencji Fundacja powierzyła Uniwersytetowi im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, drugiej zaś - Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Pracownicy tych placówek stanowili liczną grupę beneficjentów obu programów.

Każde ze spotkań otwierał wykład poświęcony wybranemu zagadnieniu z zakresu prowadzonych badań,

a podczas sesji plakatowych prezentowane były najciekawsze osiągnięcia zespołów. Laureaci złożyli też wykazy publikacji i doniesień konferencyjnych, które powstały w efekcie badań z wykorzystaniem aparatury sfinansowanej przez Fundację.

PROGRAMY WIELOLETNIE

Program CERBER

Pragnąc przyczynić się do lepszego zabezpieczenia cennych zbiorów, przechowywanych w placówkach naukowych, Fundacja rozpoczęła w 2000 r. wieloletni program CERBER. Jego zadaniem jest udzielenie pomocy instytucjom naukowym w przygotowaniu i wdrożeniu systemowych rozwiązań w zakresie należytego zabezpieczenia zbiorów. Przedmiotem dofinansowania mogą być nowoczesne (elektroniczne i mechaniczne) systemy ochrony najbardziej wartościowych i unikatowych zbiorów specjalnych, mających istotne znaczenie dla nauki i kultury polskiej.

Do pierwszej edycji zgłoszono dwanaście wniosków z całej Polski, przede wszystkim z bibliotek naukowych. W rezultacie procedury konkursowej wybrano dziesięciu laureatów przyznając subwencje na łączną kwotę 3.208 tys. zł.

Program MONOGRAFIE

Dzięki trwającemu od 1994 roku stałemu konkursowi na monografię z zakresu nauk humanistycznych i społecznych ukazało się już ponad 50 książek, wydawanych

The experience gained during the implementation of the TECHNO Programme was used in the development of new terms of reference for the TECHNE Programme, scheduled for 2001.

Meetings of Beneficiaries

In the spring of 2000, two meetings were held summarising the outcome of the FASTKIN and REGLE Programmes executed in 1997, dealing respectively with the photochemistry of ultra-fast reactions and soil reclamation. The organization of the first event was delegated by the Foundation to the Adam Mickiewicz University at Poznań, and the second to the Warsaw Agricultural University. Faculty members of both institutions constituted a large sector of the beneficiaries of both programmes.

Each meeting began with a lecture on a selected issue within the

scope of the relevant programme; the most interesting findings were presented during poster sessions. In addition, the beneficiaries submitted lists of publications and memoranda which were the outcome of research and studies carried out using equipment purchased with the grants awarded by the Foundation.

LONG-TERM PROGRAMMES

CERBERUS

In order to make a contribution towards improving the safety of valuable items stored or collected by research establishments in Poland, CERBERUS, a new long-term programme, was launched by the Foundation in 2000. Grants under this scheme are available for the development and implementation of various safety systems,

- Ten wyremontowany magazyn książek wyposażono dzięki pomocy FNP w nowoczesny system ochrony przeciwpożarowej i przeciwlamaniowej, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław (program CERBER).
- Using funds provided by FNP, this newly refurbished book store was equipped with a state-of-the-art fire and burglar alarm system, the National Ossoliński Institute, Wrocław (CERBERUS Programme).

jako seria „Monografie FNP”. Seria ta zyskała uznanie środowiska naukowego, edytorskiego i czytelniczego. Od sierpnia 2000 r. skład Rady Wydawniczej (prof. Henryk Samsonowicz – przewodniczący, prof. Janusz Sławiński, prof. Lech Szczucki) został rozszerzony o osobę prof. Marka Ziółkowskiego. W 2000 r. przyjęto do wydania 11 prac, natomiast drukiem ukazało się 14 tytułów, w tym jedno wznowienie.

Prace opublikowane w 2000 r.

Hanna Bojar: *Mniejszości społeczne w państwie i społeczeństwie III Rzeczypospolitej Polskiej*

Bogusława Budrowska: *Macierzyństwo jako punkt zwrotny w życiu kobiety*

Katarzyna Cieślak: *Między Rzymem, Wittenbergą a Genewą*

Anna Engelking: *Kłątwa. Rzecz o ludowej magii słowa*

Agnieszka Fulińska: *Naśladowanie i twórczość. Rene-sansowe teorie imitacji, emulacji i przekładu*

Grzegorz Grochowski: *Tekstowe hybrydy. Literackość i jej pogranicza*

Gerard Labuda: *Święty Wojciech. Biskup Pragi - męczennik - patron Polski, Czech i Węgier*

Lech Leciejewicz: *Nowa postać świata. Narodziny średniowiecznej cywilizacji europejskiej*

Łucja Okulicz-Kozaryn: *Dzieje Prusów (III wyd.)*

Paweł Rodak: *Wizje kultury pokolenia wojennego*

Wojciech Sady: *Spór o racjonalność naukową. Od Poincarégo do Laudana*

Danuta Sosnowska: *Seweryn Goszczyński: biografia duchowa*

Tomasz Stryjek: *Ukraińska idea narodowa okresu międzywojennego*

Przemysław Urbańczyk: *Władza i polityka we wczesnym średniowieczu*

Program WYDAWNICTWA

Dzięki temu programowi, realizowanemu od 1994 roku, zachowana została ciągłość wydawania kilku monumentalnych dzieł, naukowo dokumentujących dziedzictwo historyczne i cywilizacyjne Polski. Opracowują je: Insty-

both electronic and mechanical, seeking to protect the most valuable and unique items in the collections of research establishments of great significance for Polish science and culture.

12 entries from various locations throughout Poland were received following the announcement of the first CERBERUS competition, the majority of applications being submitted by scientific libraries.

Following the competition procedure, 10 entries were selected, and grants to a total of 3 208 thousand PLN awarded.

MONOGRAPHS

Since the launch of this programme in 1994, over 50 books have been published in the series FNP Monographs, widely acclaimed by scholars, editors and readers alike. In August 2000, Professor Marek Ziółkowski was appointed a new member of the Editorial

Board (previously composed of Professor Henryk Samsonowicz as Chairman, Professor Janusz Sławiński and Professor Lech Szczucki). In the year 2000, 11 books were accepted for publication, and 14 titles published, including one re-issue.

PUBLICATIONS

Due to this programme, launched in 1994, the publication of multi-volume works documenting Poland's historical, cultural and technological heritage can be continued. The co-editors are PAS Institutes of History (in collaboration with the Polish Academy of Abilities), of Art and of Literary Research; the Foundation covers the printing and publication costs as well as the cost of editing.

The works included in this programme are Polski Słownik

- U góry: Skaningowy mikroskop tunelowy dofinansowany przez FNP, Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN, Kraków (program SUBIN).
Po lewej: Spektrofluorymetr, Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej (program SUBIN).
- (top) Scanning tunnel microscope purchased from funds partially contributed by FNP, PAS Institute of Catalysis and Surface Chemistry, Cracow (SUBIN Programme).
(left) Spectrofluorimeter, Interbranch Institute of Radiation Technology, Technical University of Łódź (SUBIN Programme).

tut Historii PAN (wspólnie z PAU), Instytut Sztuki PAN, Instytut Badań Literackich PAN, natomiast Fundacja pokrywa koszty drukarskie i edytorskie związane z ich publikacją. Dzieła te to: Polski Słownik Biograficzny, Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, Słownik Polszczyzny XVI wieku. Od 2000 roku objęto programem również *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej*, wydawnictwo seryjne opracowywane wspólnie przez Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie i Uniwersytet Jagielloński.

Biograficzny (*The Polish Biographical Dictionary*), Katalog zabytków sztuki w Polsce (*A Catalogue of Art Works in Poland*) and Słownik polszczyzny XVI wieku (*A Dictionary of 16th Century Polish*).

In 2000, a new regular publication was included in the programme, namely Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej (Sources for the History of Religious Art in the Eastern Territories of the Former Republic of Poland), prepared by the International Cultural Centre in Cracow and the Jagiellonian University.

SUBIN Programme

This programme has been designed as a response to the needs of the scientific community in Poland caused by sudden breakdowns

Program SUBIN

Program ten jest odpowiedzią na potrzeby środowisk naukowych pojawiające się w następstwie rozmaitych awarii aparatury badawczej i innych nietypowych sytuacji, kiedy niezbędna jest pomoc typu interwencyjnego. Skuteczność pomocy w takich przypadkach zależy często od szybkości, z jaką się jej udzieli. Dlatego w warunkach polskich, gdzie nauka odczuwa niedostatek sponsorów, a obowiązujące procedury przyznawania subwencji trwają dość długo, program SUBIN pełni funkcję wyjątkową.

of equipment or other emergency or unusual situations where relief aid is required. In order to be effective, financial support has to be provided as soon as possible. As sponsors willing and able to assist science are scarce in Poland, and grant-awarding procedures are often lengthy, this FNP initiative is extremely valuable - and unique.

In 2000, 103 applications were received by the Foundation requesting emergency aid. Grants were awarded to 38 applicants, the allocations totalling nearly 2 118 thousand PLN. One grant was returned by the beneficiary.

FNP publications

In the first quarter of 2000, a book was published presenting papers from the conference Polish Territories in the 10th Century and Their

- U góry: Laboratorium w nowej siedzibie Wydziału Biologii UW, wyposażone dzięki pomocy FNP (program SUBIN). Po prawej: Sala audytoryjna wyposażona dzięki subwencji FNP, Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (program SUBIN).
- (top) Laboratory within the new building of the Warsaw University Faculty of Biology, equipped with the assistance of FNP (SUBIN Programme). (right) Auditorium equipped from an FNP grant, Faculty of Mathematics and IT, Nicolaus Copernicus University in Toruń (SUBIN Programme).

Significance in the Shaping of a New Map of Europe. Organised by the Foundation and held in Kalisz in 1999, this event was aimed at summarising the current state of knowledge on the shaping of the Polish state and its incorporation into European structures at the turn of the millennia, and also presenting the most recent research findings.

It was organized in connection with the 1000th anniversary of the Gniezno Congress, commemorated not only in Poland, but also elsewhere in Europe. Today, when Poland is about to join the European Union, this Congress is perceived as being of special relevance: it was then that Poland first emerged as a separate political component of European structures.

This volume was published by "Universitas", a Cracow-based pub-

lishing house. Its reception amongst representatives of the humanities in Poland proves that its aim was successfully accomplished.

FNP Debates on Science

Conferences of this series have been held since 1996, with the participation of several dozen eminent scholars invited by FNP, who discuss one of the issues of particular significance for the scientific community in Poland. The subject chosen for 2000 was The Old and the Young in Polish Science. As intended by the organisers, the opposition of the young and the old was looked at as two distinct types of milieus and opportunities for research, teaching and managerial activities. The participants sought to answer questions about the interaction of the old and the new as an indispensable component of scientific progress, the creative potential of imma-

W 2000 r. do Fundacji wpłynęły 103 wnioski o pomoc interwencyjną. Zdecydowano się sfinansować 38 spośród nich, przyznając na ten cel subwencje w wysokości blisko 2.118 tys. zł. Z jednej przyznanej już subwencji instytucja wnioskodawcy zrezygnowała.

Publikacje Fundacji

W I kwartale 2000 r. ukazała się książka będąca efektem zorganizowanej przez Fundację w Kaliszu jesienią 1999 r. ogólnopolskiej konferencji „Ziemie polskie w X wieku i ich znaczenie w kształtowaniu się nowej mapy Europy”, poświęconej podsumowaniu aktualnego stanu wiedzy o dziejach powstawania państwa polskiego i procesie jego wrastania w struktury europejskie na przełomie tysiącleci. Inspiracją do jej zorganizowania była uroczystość obchodzona, także w innych krajach eu-

ropejskich, tysiączna rocznica Zjazdu Gnieźnieńskiego. Dzisiaj, w przededniu wejścia naszego kraju do Unii Europejskiej, wydarzenie to nabrało nowego znaczenia, gdyż to właśnie wtedy Polska pojawiła się po raz pierwszy jako polityczny składnik Europy.

Wydawcą dzieła była krakowska oficyna „Universitas”. Recepcja książki w środowisku humanistycznym świadczy o tym, że spełniła ona znakomicie swój cel, jakim było przedstawienie wyników najnowszych badań dotyczących okoliczności powstania naszego państwa.

turity and conservatism, the essentials for happy youth and happy old age in science ('happy' meaning productive), and the roles and functions to be assumed and performed by The Young and the Old.

The papers and contributions by participants in the conference will be published as Volume Five of the series FNP Debates on Science.

In mid 2000, Volume Four of this series was published, presenting papers from the 1999 conference The Better in Science, devoted to various methods for evaluating research results, and discussing the problem of 'the better' and 'the worse' in science.

FNP Co-operation with Scientific Associations

This co-operation is a permanent initiative of FNP. The major project in this category is the Grzegorz Białkowski Award for the best

Ph.D. dissertation in the fields of mathematics, physics or chemistry, granted since 1995 as a joint venture of the Foundation and the Society for the Promotion and Support of Science. In 2000, this award (of 14 000 PLN) was given to Michał Horodecki of the University of Gdańsk Institute of Theoretical Physics and Astrophysics, for his dissertation On the Quantum Compression of Information.

In the year 2000 the Foundation continued membership in, and support for, the leading corporate scientific associations in Poland: The Warsaw Scientific Society, the Toruń Scientific Society, the Poznań-based Society of the Friends of Science, and the Society for the Promotion and Support of Science. The membership fee for each of these associations was 5 000 PLN.

- Z konferencji FNP „Starość i młodość w nauce”: (fot. od lewej) • Na sali obrad; • Podczas przerwy - prof. H. Samsonowicz, prof. J. Tazbir, prof. L. Szczucki; • Najmłodszy uczestnicy konferencji - dr E. Zgrabczyńska, dr A. Rojszczak; • Wystąpienie prof. T. Tołłoczki; • Grupa uczestników obrad podczas przerwy.
- FNP conference, "The Old and the Young in Science": (from left) • The conference room. • During a break: Professors H. Samsonowicz, J. Tazbir and L. Szczucki. • The youngest participants in the conference: Dr E. Zgrabczyńska and Dr A. Rojszczak. • Professor T. Tołłoczko presenting his paper. • Participants in the conference during a break.

Konferencje Fundacji

Od pięciu lat FNP organizuje konferencje z cyklu Fundacji Dyskusje o Nauce, zapraszając kilkudziesięcioosobowe grono wybitnych uczonych, które podejmuje jeden z ważnych problemów nurtujących środowisko naukowe. Tematem konferencji w 2000 r. była „Starość i młodość w nauce polskiej”. Zamysłem organizatorów konferencji było spojrzenie na opozycję młodości i starości jako dwóch typów uwarunkowań i szans: dla twórczości badawczej, dla nauczania, dla działań menedżerskich. Podjęto próbę odpowiedzi na pytania, dlaczego

ich współgra jest nieodzownie potrzebna życiu naukowemu, jakie moce poznawcze drzemią w niedojrzałości jednej i w konserwatyzmie drugiej, kiedy młodość (w nauce) jest udana, a starość (w nauce) szczęśliwa, to znaczy produktywna, jakie role do odegrania czekają na „młodych”, a jakie na „starych”?

Zbiór referatów i głosów w dyskusji z tej konferencji opublikowany zostanie jako piąty zeszyt serii „Fundacji dyskusje o nauce”.

Natomiast w połowie roku w cyklu broszur tej serii ukazały się drukiem materiały z konferencji zorganizowanej

Beginning in 2001, the Foundation for Polish Science and the Warsaw Scientific Society will launch a grant programme under which support will be provided to participants in scientific congresses and conferences. A similar initiative, generally regarded as valuable but discontinued at the beginning of 2001, was previously carried out by the Stefan Batory Foundation in collaboration with the Society. In the second quarter of 2001, it will be continued by FNP as a long-term project, the Conference Grants Programme.

PROGRAMMES FINANCED FROM EU FUNDS

Now completed, these programmes were implemented by the Foundation's Office for European Co-operation, which was closed down on 31st December 2000.

Phare SCI-TECH II Programme

This programme, launched in 1997 and terminated on 31st December 2000, was aimed at supporting the science and technology and innovations sector in Poland in the pre-accession period. It had a budget of 5 million EUROS, and provided various forms of assistance such as expert advice, training, and support for new institutions emerging in the science sector in Poland (for instance consortia and Centres of Excellence), also offering special grant schemes. Its objectives were in line with the reforms of the political system in Poland which in part pertained to the development of a regional innovation infrastructure.

This programme was implemented beginning with a tender procedure selecting consulting firms to carry out individual projects. This completed, the following projects were implemented:

■ Kolejny, 4. tomik materiałów z cyklu konferencji Fundacji Dyskusje o Nauce.

■ FNP Debates on Science: Volume Four of conference papers.

wanej przez FNP w 1999 r., zatytułowanej „Lepsze w nauce”. Zawierają referaty oraz głosy w dyskusji na temat sposobów oceniania efektów prac naukowych i próbę odpowiedzi na pytanie - czy istnieje nauka „lepsza” i nauka „gorsza”?

Współpraca FNP i towarzystw naukowych

Współpraca z towarzystwami naukowymi należy do stałych elementów programu Fundacji. Najszerzej znaną wspólną inicjatywą jest Nagroda im. Grzegorza Białkowskiego za najlepsze prace doktorskie z nauk matematyczno-fizyczno-chemicznych, ustanowiona w 1995 r. przez Fundację wspólnie z Towarzystwem Popierania i Krzewienia Nauk. Sfinansowaną przez Fundację nagrodę w wysokości 14 tys. zł otrzymał w 2000 roku Michał Horodecki z Instytutu Fizyki Teoretycznej i Astrofizyki Uniwersytetu Gdańskiego za pracę doktorską *O kompresji kwantowej informacji*.

W 2000 r. Fundacja kontynuowała wspomaganie kilku najbardziej zasłużonych i aktywnych towarzystw naukowych o charakterze korporacyjnym, pozostając członkiem

wpierającym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Towarzystwa Naukowego Toruńskiego, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu oraz Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk. W każdej z tych korporacji składka wspierająca Fundacji wynosiła 5000 zł.

Od roku 2001 Fundacja zmierza podjąć, wspólnie z Towarzystwem Naukowym Warszawskim, realizację programu stypendiów umożliwiających wyjazdy na sympozja i konferencje naukowe. Taki program prowadzony był przez wiele lat przez Fundację im. Stefana Batorego we współpracy z tym samym Towarzystwem, uległ zaś zamknięciu na początku 2001 r. FNP, doceniając znaczenie tej inicjatywy, zamierza ją kontynuować, wprowadzając program Stypendiów konferencyjnych do swoich zamierzeń na lata następne. Rozpoczęcie programu planowane jest na drugi kwartał 2001 r.

PROGRAMY FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UE

Ich realizacją zajmowało się Biuro Współpracy Europejskiej FNP, które zakończyło swoją działalność 31 grudnia 2000 roku.

* *Pre-accession Strategy for the S&T Sector;*

* *Ad hoc Policy Studies;*

* *Polish Liaison Officer for SMEs Aspects of the 5th Framework programme;*

* *Polish Participation in EU RTD Programmes (under this scheme, 218 grants were awarded for developing proposals for EU programmes);*

* *Institute Restructuring and Training (10 beneficiaries were granted assistance in the form of equipment and consultancy services);*

* *The Development of the National and Regional Innovation Systems for Poland (under this scheme, grants were awarded to 21 institutions undertaking initiatives aimed at increasing the innovativeness of the Polish economy in general, and the SME sector in particular);*

* *Support for PAN-University-Industry collaboration (9 projects were granted support in the form of equipment and consultancy services);*

* *Preparatory Study and Pilot Implementation of “Centres of Excellence” (a model of Centres of Excellence was developed in keeping with current legislation in Poland, and five Centres of Excellence selected following a competition). Further assistance to the Centres in operation has been declared by the State Committee for Scientific Research.*

In November 2000, a conference was held summarising the outcomes of the SCI-TECH II Programme. The participants in this event included representatives of the State Committee for Scientific Research, the Ministry of the Economy, the National Labour

- Publikacje z konferencji podsumowujących projekt CRIT 2 oraz program Phare SCI-TECH II.
- Publications issued following the conferences summarising the implementation of the CRIT 2 Project and the Phare SCI-TECH II Programme.

Program Phare SCI-TECH II

Celem programu Phare SCI-TECH II, rozpoczętego w 1997 r., a zakończonego 31 grudnia 2000 r., było wspieranie polskiego sektora nauki, postępu technologicznego i innowacji w okresie przygotowania do członkostwa w Unii Europejskiej. Budżet programu wynosił 5 mln euro. Program przewidywał rozmaite formy wsparcia: pomoc ekspercką, szkoleniową; wspomaganie nowych form instytucjonalnych w nauce, takich jak konsorcja i centra doskonałości, a także oferował specjalne programy grantów. Program Phare SCI-TECH II wychodził naprzeciw ustrojowej reformie państwa w kwestii tworzenia regionalnej infrastruktury innowacyjnej.

Realizację programu rozpoczęła procedura przetargowa, wyłaniająca firmy realizujące poszczególne projekty. Po przeprowadzeniu przetargów rozpoczęto wdrażanie następujących projektów:

- „Strategia preakcesyjna dla sektora nauki i postępu technologicznego”;
- „Doraźne analizy polityki naukowo-technologicznej”;
- „Stanowisko wspomaganie udziału MŚP (małych i średnich przedsiębiorstw) w 5. Programie Ramowym”;
- „Zwiększenie uczestnictwa Polski w programach naukowych i postępu technologicznego UE”, w ramach którego przyznano 218 grantów na przygotowanie propozycji do programów UE;
- „Restrukturyzacja i szkolenie personelu jednostek badawczo-rozwojowych”, dzięki któremu 10 projektów restrukturyzacyjnych otrzymało wsparcie konsultingowe i aparaturowe;
- „Rozwój krajowego i regionalnego systemu innowacji w Polsce”, w którym przyznano granty 21 instytu-

Bureau, representatives of consulting firms implementing various projects within the framework of the programme, invited experts renowned worldwide, and the beneficiaries of the programme.

The aims and objectives of SCI-TECH II were fully accomplished, both in terms of meeting the financial obligations thereunder and the results obtained, and were widely recognised. In the opinion of the parties involved, the outcome of this project is an important contribution towards the process of developing policy in the areas of science, technological advancement and innovation in the period preceding Poland's accession to the European Union. As Polish scientists will be able to take part in research carried out in the enlarged EU, increasing their competitive expertise should be a priority.

In the opinion of FNP, some of the core initiatives of this pro-

gramme should continue; decisions have been made to carry on with its commitment in the area of European issues, and to launch the Exploratorium Programme, this time using FNP resources. Its implementation will begin in 2001. The partner institution in this venture is the Centre for Industrial Management Polish Academy of Science in Warsaw - an appropriate agreement has already been signed between the parties.

CRIT 2 Project

(Cooperative Research in Information Technology)

The aim of this project was to support research in the field of information technology, and in particular to strengthen the co-operation between business and industry as well as to intensify the ties of Polish science with IT research in the European Union. As the first project

ejom, prowadzącym działania na rzecz zwiększenia innowacyjności gospodarki w Polsce, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstwach;

- „Wsparcie współpracy między Polską Akademią Nauk, uniwersytetami i przedsiębiorstwami”, który pozwolił wesprzeć pomocą aparaturową i konsultingową 9 projektów;
- „Wstępne studia i pilotażowe wdrażanie modelu Centrów Doskonałości (CD)”, w którym stworzono model centrów doskonałości zgodny z istniejącym w Polsce prawem oraz wybrano - w wyniku przeprowadzonego konkursu - 5 pilotażowych centrów doskonałości. Po zakończeniu programu dalsze finansowanie działających CD zapowiedział KBN.

W listopadzie 2000 roku zorganizowano konferencję poświęconą podsumowaniu programu SCI-TECH II. Uczestniczyli w niej przedstawiciele KBN, Ministerstwa Gospodarki, Krajowego Urzędu Pracy, firm konsultingowych realizujących projekty, zaproszeni eksperci o światowej renomie, a także beneficjanci programu.

Cele programu zarówno pod względem wypełnienia zobowiązań finansowych, proceduralnych, jak i uzyskanych wyników merytorycznych zostały w pełni osiągnięte i spotkały się z powszechnym uznaniem. W ocenie zainteresowanych wyniki projektu stanowią wkład do procesu kształtowania polskiej polityki naukowej, postępu technologicznego i innowacji w okresie przygotowania Polski do członkostwa w UE. Jednocześnie w sposób istotny pomogą odpowiedzieć na wyzwania, jakie pojawiają się przed polskim środowiskiem nauko-

wym w momencie przystąpienia do Unii Europejskiej. Polscy naukowcy bowiem będą uczestniczyć w realizowaniu badań naukowych w poszerzonej UE, która pragnie zwiększyć ich konkurencyjność.

Zdaniem Fundacji, główne inicjatywy zawarte w tym programie powinny być kontynuowane, dlatego też, już w oparciu o własne środki, FNP postanowiła utrzymać swoje zaangażowanie w tematykę europejską. Kontynuację działalności w zakresie tej problematyki stanowi program Eksploratorium Integracji Europejskiej, rozpoczynający się w 2001 r. Program ten będzie realizowany przez Centrum Badań Przedsiębiorczości i Zarządzania PAN w Warszawie, z którym Fundacja podpisała stosowną umowę.

Projekt CRIT 2

(Cooperative Research in Information Technology)

Projekt CRIT miał na celu wspieranie badań w dziedzinie technologii informatycznych ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju współpracy z gospodarką oraz intensyfikację związków nauki polskiej z badaniami informatycznymi w krajach Unii Europejskiej. Pierwszy projekt tego typu, zakończony w lutym 1995 roku, zyskał pozytywną ocenę. Dzięki temu realizujący go partnerzy konsorcjum, niemiecki koordynator projektu, Gesellschaft für Mathematik und Datenverarbeitung wraz z partnerami: FNP (koordynator techniczny), Polskim Towarzystwem Informatycznym oraz instytutem szwedzkim - Swedish Institute for Computer Science, mogli wystąpić do Komisji Europejskiej z propozycją

in this category, completed in February 1995, proved a success, the parties involved in its implementation (project co-ordinator Gessellschaft für Mathematik and Datenverarbeitung of Germany; technical co-ordinator the Foundation for Polish Science; the Polish Information Processing Society, and their partner institution, the Swedish Institute for Computer Science) were eligible to apply to the European Commission with a proposal for the CRIT 2 Project. The project implementation agreement was signed in October 1996; the total budget of the project was set at 1 146 000 EURO.

The first stage of CRIT 2 included the development and application of the criteria and procedures for the selection of research projects in the area of information technology to be implemented and financed. Grants were made available to successful applicants for applied

research projects meeting the requirements of the ESPRIT Programme. Sixteen projects were selected using strict criteria: the evaluation was based on peer review by Polish and foreign experts. The European Commission endorsed their verdicts taking into account the fact that the successful projects were of a high professional standard, and at the same time promoted the concept of coherence within Europe, and could be successfully applied in industry.

The implementation of the second stage of CRIT 2 began on 1st January 1998 and continued until 14th October 2000. In June 2000 a summing up conference was held, presenting the results obtained by the research groups taking part in the project, with a view to arousing the interest of representatives of Polish industry to their practical application. The meeting was attended by representatives of partner

- Konferencja końcowa programu Phare SCI-TECH II. Po prawej: Uczestnicy konferencji podsumowującej projekt CRIT 2.
- The final conference of the Phare SCI-TECH II Programme (right) Participants at the conference summarising the CRIT 2 Project.

projektu CRIT 2. Umowę na realizację projektu, którego budżet całkowity wynosił 1 146 000 euro, podpisano w październiku 1996 r.

Pierwsza faza programu obejmowała przygotowanie i przeprowadzenie procedury selekcji projektów do realizacji i finansowania. Konkurs obejmował projekty z zakresu badań stosowanych w dziedzinie technologii informatycznych, zgodne z wymaganiami programu ESPRIT. Po wnikliwej selekcji, opartej na recenzjach wykonanych przez polskich i zagranicznych ekspertów, zaproponowano do finansowania 16 projektów, które

Komisja Europejska zatwierdziła, biorąc pod uwagę to, że nie tylko odznaczały się wysokim poziomem naukowym i nadawały się do zastosowania w przemyśle, ale także propagowały ideę wspólnoty europejskiej.

Realizacja drugiej fazy projektu CRIT 2 rozpoczęła się 1 stycznia 1998 r. i trwała do 14 października 2000. W czerwcu 2000 r. odbyła się konferencja, podczas której przedstawiono wyniki uzyskane przez grupy prowadzące prace naukowe w trakcie trwania projektu, starając się zainteresować ich wdrożeniem przedstawicieli przemysłu. W spotkaniu uczestniczyli partnerzy projek-

institutions from Germany and Sweden, members of the Project Advisory Panel, and representatives of IT-related industries. The results of the projects were considered by the participants to be an important contribution towards the realisation of the idea of an information society.

The Foundation for Polish Science received the highest praise as the technical co-ordinator of this project, which was extremely complex and by no means typical of other projects within the EU framework programmes.

FEMIRC in Poland

(Fellow Member to the EU Innovation Relay Centres in Poland).

This project was completed on 30th June 2000.

Its objectives included:

** promoting international technology transfer with the aim of satis-*

fyng regional needs in the areas of technology and the economy, as well as social needs;

** promoting the dissemination and application of Community research findings at an international level;*

** consultancy services in the area of intellectual property rights, licences and the financing of joint ventures;*

** promoting international initiatives from and by innovative regions of Europe; and*

** supporting priority activities undertaken as part of the programme such as the financing of innovations and newly established business enterprises, the dissemination of information on innovative projects implemented under the 5th EU Framework Programme, and directing potential participants to other networks offering services assisting par-*

tu z Niemiec i Szwecji, członkowie panelu doradczego projektu, a także zaproszeni przedstawiciele przemysłu związanego z technikami informatycznymi. Zebrani uznali, że wyniki projektu są istotnym wkładem w urzeczywistnianie idei tworzenia przyjaznego społeczeństwa informacyjnego. Wysoko oceniono wkład Fundacji jako koordynatora technicznego, bez którego nie mogłaby się udać realizacja tego niezwykle skomplikowanego, nietypowego dla programów ramowych UE projektu.

Projekt FEMIRC w Polsce

Projekt, którego celem było utworzenie sieci ośrodków przekazu innowacji, został zakończony 30 czerwca 2000 roku. Do jego zadań należały m.in.:

- promocja międzynarodowego transferu technologii w celu zaspokojenia regionalnych potrzeb technologicznych, ekonomicznych i społecznych;
- promocja międzynarodowego rozpowszechniania i wykorzystania wyników badań wspólnotowych;
- usługi konsultingowe z zakresu praw własności intelektualnej, licencji, finansowania wspólnych przedsięwzięć;
- promocja międzynarodowych inicjatyw europejskich regionów innowacyjnych, jak również wspieranie priorytetowych działań programu, na przykład finansowanie innowacji, nowo utworzonych przedsiębiorstw, rozpowszechnianie informacji o działaniach innowacyjnych ogłaszanych w 5. Programie Ramowym, kierowanie potencjalnych uczestników do in-

nych sieci oferujących usługi w zakresie wspomagania udziału w programach tematycznych 5. PR, a w szczególności do Krajowych Punktów Kontaktowych.

Kontynuacją tego projektu jest Sieć Ośrodków Przekazu Innowacji (IRC), która działa w ramach programu Innowacyjność MŚP, ustanowionego przez Komisję Europejską. Zasadniczym celem sieci IRC jest promocja innowacyjności i wymiany technologicznej między organizacjami w Europie. Działalność IRC obejmuje m.in. doradztwo konsultingowe oraz szkolenia. Przeprowadzane są audyty technologiczne w firmach w celu określenia ich potencjału technologicznego bądź technologii, która może być - za pomocą sieci IRC - zaoferowana przez daną firmę potencjalnie zainteresowanym firmom zagranicznym. Ośrodki IRC pomagają również firmom we wzięciu udziału w spotkaniach brokerskich, dniach transferu technologii, targach handlowych lub bezpośrednich spotkaniach pomiędzy zainteresowanymi firmami.

Większość z ośrodków wchodzących w skład trzech konsorcjów IRC to dawne ośrodki FEMIRC, które koordynowane były przez Biuro Współpracy Europejskiej Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Pełniły one głównie rolę informacyjną oraz doradczą i przez 42 miesiące swej działalności zdobyły doświadczenie i nawiązały szereg kontaktów w środowisku zarówno naukowym, jak i małych i średnich przedsiębiorstw. Udział w projekcie zarządzanym przez FNP przygotował te ośrodki do zakończonego sukcesem uczestnictwa w trudnym konkursie europejskim na stworzenie sieci IRC.

participation in individual programmes within the 5th Framework Programme, in particular to National Contact Points in Poland.

The FEMIRC Programme is now continuing through the Innovation Relay Centre Network project, a component of the SME Innovation Programme set up by the European Commission.

The primary aims of the IRC Network is to promote innovation and technological exchange between various organisations in Europe. Its activities include consultancy and training. Technological audits are carried out, seeking to determine the technological potential of a given enterprise and/or to identify technologies which could be transferred to companies outside Poland using the IRC Network.

The majority of centres which are now members of the IRC Network are former FEMIRC Centres co-ordinated by the FNP

Office for European Co-operation. From January 1997 to June 2000 they gained considerable experience and established valuable contacts within the science sector and with Polish small and medium-sized enterprises. Taking part in the FNP-managed project prepared them for successful participation in the demanding European competition for the establishment of an IRC Network.